

Stærerne registreres,
måles og vejes

Kan stæren hjælpe greenkeeperen?

- Nyt STERF-projekt i Sydsjællands Golfklub sætter fokus på stærens liv på golfbanen

Det har i mange år været god latin at sætte stærekasser op på de danske golfbaner, men viden om stærenes liv på golfbanen har endnu ikke været kortlagt.

Dette råder et nyt STERF-projekt nu bud på.

■ AF TORBEN KASTRUP PETERSEN, BANECHEF I DANSK GOLF UNION

Iløbet af 2019 forventes der at komme nogle resultater, der kan være med til at forbedre forholdene for stærene på golfbanerne med henblik på at optimere den bæredygtige bekæmpelse af eksempelvis stankelbens- og gåsebillelarver.

Samarbejde mellem Dansk Ornitologisk Forening (DOF) og golfsporten

Golfbaner rummer uden tvivl et mangfoldigt fugleliv, men kendskabet til arter og antallet af fugle, der lever i disse områder, mangler at blive undersøgt i Skandinavien. Der eksisterer allerede flere lokale initiativer, som fremmer gode forhold for fuglene, et af dem er hos Sydsjællands Golfklub. Det var netop i forlængelse af dette samarbejde mellem Sydsjællands Golfklub og Dansk Ornitologisk Forening at DOF søgte STERF om dette forsknings-pilotprojekt, der skal søge at klarlægge, i hvor høj grad stæren skaffer sin føde på golfbaner og derved samtidigt bidrager til at fjerne larver fra græsarealer på golfbaner.

Projektet bliver igangsat i maj måned med en arrangeret fugletur på golfbanen, hvor både lokale ornitologer fra DOF- Storstrøm og lokale spillere på Sydsjællands Golfklub fik et nyt perspektiv på deres golfbane.

Stæren forsvinder i Danmark

Stæren er med ca. 270.000 ynglepar en almindelig og udbredt art i Danmark, men det er samtidig en art i rivende bestandsnedgang. 70% af de danske stærepar er forsvundet siden midten af 1970'erne, altså på godt 40 år. En tilsvarende udvikling er set i stort set hele Nord- og Vesteuropa, fx i Sverige (1980-2012: -39-53%) og Finland (1983-2012: -45-65%).

Stærene foretrækker at yngle i nærheden af græssende kreaturer, da de henter hovedparten af deres føde til ungerne på afgræssede arealer. Føden består af stankel-

bens- og gåsebillelarver, der er problematiske i forhold til greenkeeperens ønske om at opretholde et fint og tæt græsdække.

Tidligere forsøg fra STERF om multifunktionelle golfbaner har vist, at der findes flest insekter i roughen, men det skal undersøges, om det også gælder stærens foretrukne føde. Der mangler nemlig viden om, hvor gode golfbaner er til at dække stærens fødebehov. Samtidig er der et ønske om at nedbringe brugen af de kemiske produkter, der er anvendelige til at bekæmpe stankelbenslarver. Det skyldes bl.a. at disse er under mistanke for at have en tilsvarende negativ, men uønsket effekt på bier. Derfor er der et stort behov for at kunne anbefale gode biologiske alternativer.

Projektet vil undersøge, hvad de faktiske forhold er, og om det er muligt at skabe bedre betingelser på golfbanerne, der opfylder både stærens, greenkeeperens og golfspillernes behov.

Hvordan gennemføres projektet?

Da dette er en undersøgelse af stærens fouragering, altså, hvor den henter sin føde er det selvsagt afgørende at vide, hvor den befinder sig. Det sker ved hjælp af små GPS-loggere, der sættes på ryggen af stæren som en lille rygsæk (se foto). Loggeren giver meget præcise informationer om, hvor stæren færdes dagen igennem og programmeres typisk til at fastslå stærens position hvert minut.

De voksne stærene fanges i opsatte redekasser, som skal tilpasses lidt for at kunne anvendes til formålet. For at få data fra loggerne, skal stærene genfanges nogle få dage efter

.....
// fortsættes side 40 //
.....

Når fugleungerne er udklækket er stærens fouragering størst ▶

“ for at kunne tage loggeren af, så data kan downloades. Der bruges i alt 5 loggere og flere på lidt længere sigt for at sikre resultaterne validitet. Som udgangspunkt er det et pilotprojekt, men hensigten er at udvide og gentage aktiviteterne i de følgende år, for at se variationen mellem årene.

For at kunne sammenligne det område som stærene anvender til fødesøgning med det område, som er tilgængeligt for dem, skal hele arealet i ca. en kilometers radius fra kasserne digitaliseres, så alle arealer, afgrøder, vegetations typer, mm. bliver beskrevet. Dette skal ske så tæt på ynglesæsonen som muligt.

Der er sat 100 stærekasser op på banen, og da man ved, at stærene henter 80% af føden inden for 300 meter i ager-

landet, må det også forventes, at de henter hovedparten af føden til ungerne nær stærekasserne

For at få yderligere viden om stærenes udnyttelse af golfbanen som levested, vil der desuden blive udtaget tørveprøver for at undersøge, hvilke typer af hvirvelløse smådyr der findes, og som danner fødegrundlag for stærene. Hver tørveprøve stilles i praksis under en varmelampe, således at tørven udtørres og smådyrene drives ud i bunden, hvorfra de dumper ned i fotobakke, hvor de kan registreres og vejes.

Hvad kommer der ud af projektet?

Afhængigt af de opnåede resultater forventes det, at der kan gives konkrete anbefalinger til golfklubberne omkring:

▲ Stæren får monteret sin logger

Stæren har fået monteret sin logger, der fjernes igen efter tre-fem dage.

◀ Fugleinteresserede golfspillere udforsker fuglelivet på Sydsjællands Golfklub

1. Hvordan betingelserne kan forbedres for stære på golfbaner, med henblik på at hjælpe til med at løse problemet med gåse- og stankelbenslarver på en bæredygtig måde
2. Praktiske anbefalinger for placering af stærekasser på golfbanerne

Spændende fremtidsperspektiver

Det er på sigt oplagt at udvide projektets undersøgelser og de opnåede resultater til resten af Skandinavien – og måske endda bredere endnu, idet stæren jo er udbredt i hele Europa som trækfugl. Derfor er det også relevant både at afdække dens anvendelse af golfbaner udenfor yngletiden og at højne dens fødebetingelser på golfbaner i resten af Europa for at sikre miljøvenlige golfbaner og

gode livsbetingelser for stæren året rundt og mange år frem.

Dansk Ornitologisk Forening har som partner i BirdLife International allerede et godt samarbejde med en lang række andre lande. Dette vil i høj grad lette et evt. arbejde med en udvidelse af projektets fokus fra lokalt til europæisk. R&A har tidligere støttet et stort fugleprojekt i samarbejde med BirdLife og derfor orienteres R&A også om dette pilotprojekts fremdrift undervejs

Med et europæisk samarbejde mellem golfklubber og fugleorganisationer som udgangspunkt vil det endvidere på sigt være muligt at diskutere, hvorvidt der er andre arter, der kan begunstiges af forvaltningstiltag på golfbaner.

Inspiration for andre golfklubber?

Håbet er selvfølgelig også, at dette projekt kan være med til at inspirere andre golfklubber og lokale ornitologiske foreninger til et tættere samarbejde. Der findes allerede andre gode relationer rundt omkring i Danmark mellem golf- og ornitologiske foreninger, men måske kan dette initiativ skabe nye relationer til glæde for både golfsport og fugleliv. //